

राज्य आंतरराष्ट्रीय अभ्यासक्रम सल्लागार
समितीची स्थापना करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: संकीर्ण २०२०/प्र.क्र.५६/एसडी-६

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२

दिनांक - ३० मार्च, २०२०

प्रस्तावना:-

राज्यात माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळांतर्गत जिल्हा परिषद व स्थानिक स्वराज्य संस्थांमार्फत चालविण्यात येणाऱ्या ६६०३३ शाळा कार्यरत आहेत. या शाळांमधील अभ्यासक्रम टप्प्याटप्प्याने आंतरराष्ट्रीय दर्जाचा करण्यासाठी राज्य शासन प्रयत्नशील आहे. माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळांतर्गत सर्व शाळांतील मुलांना समान आंतरराष्ट्रीय दर्जाचे शिक्षण मिळण्यासाठी बालभारती / राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद महाराष्ट्र, पुणे यांच्या अभ्यासक्रमामध्ये सुधारणा घडवून आणणे आवश्यक आहे. केंद्र शासनाने राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणाचा मसुदा राज्ये व इतरांच्या अभिप्रायांसाठी यापूर्वीच प्रसिध्द केला असून लवकरच राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण (National Education Policy) जाहीर करणार आहे. त्या धोरणामधील राष्ट्रीय अभ्यासक्रम आराखडा (National Curriculum Framework) इ. १२ वी पर्यंतच्या वर्गाचा अभ्यासक्रम सुधारित करावयाचा आहे. सदर अभ्यासक्रमानुसार शिक्षणाचा दर्जा राखण्यासाठी राज्य स्तरावर “राज्य आंतरराष्ट्रीय अभ्यासक्रम सल्लागार समिती” गठीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण विचारात घेवून माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळांतर्गत राज्यातील सर्व शाळांमधील विद्यार्थ्यांना आंतरराष्ट्रीय दर्जाचे शिक्षण देण्यासाठी खालीलप्रमाणे “राज्य आंतरराष्ट्रीय अभ्यासक्रम सल्लागार समिती” गठीत करण्यास शासन मान्यता देत आहे.

अ.क्र.	नाव	पदनाम
१	मंत्री (शालेय शिक्षण)	अध्यक्ष
२	राज्यमंत्री (शालेय शिक्षण)	उपाध्यक्ष
३	अपर मुख्य सचिव (शालेय शिक्षण)	कार्याध्यक्ष
४	आयुक्त (शिक्षण)	सदस्य
५	डॉ. विजय भटकर, शास्त्रज्ञ	सदस्य
६	डॉ. जयसिंगराव पवार, इतिहासतज्ञ	सदस्य
७	श्री.सुखदेव थोरात	सदस्य
८	सह सचिव /उप सचिव, शालेय शिक्षण (विद्यार्थी विकास)	सदस्य
९	अध्यक्ष, माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळ	सदस्य

१०	अध्यक्ष, बालभारती	सदस्य
११	CBSE बोर्डचे प्रतिनिधी	सदस्य
१२	CISCE बोर्डचे प्रतिनिधी	सदस्य
१३	IB बोर्डचे प्रतिनिधी	सदस्य
१४	केंब्रिज बोर्डचे प्रतिनिधी	सदस्य
१५	राष्ट्रीय शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, नवी दिल्ली यांचे प्रतिनिधी (NCERT)	सदस्य
१६	संचालक (शिक्षण), प्राथमिक	सदस्य
१७	संचालक (शिक्षण), माध्यमिक व उच्च माध्यमिक	सदस्य
१८	श्रीमती राधा गोयंका, संचालक, आरपीजी फाऊंडेशन	सदस्य
१९	डॉ.झहीर काझी, अध्यक्ष, अंजुमन ई इस्लाम	सदस्य
२०	श्री.उल्हास यरघोप,महिंद्रा इंटरनॅशनल स्कूल	सदस्य
२१	फ्रान्सिस जॉर्ज अथाएड	सदस्य
२२	श्री.माधव चव्हाण, प्रथम संस्था	सदस्य
२३	राज्य शासनाकडून नियुक्त व्यक्ती	सदस्य
२४	संचालक, राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, (SCERT) महाराष्ट्र	सदस्य सचिव

समितीचा कार्यकाळ :-

समितीचा कार्यकाळ ३ वर्षांचा राहील. समितीची बैठक आवश्यकतेनुसार बोलविण्यात येईल.

समितीचे अधिकार व कार्य :-

- १.राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण व अन्य राज्यात असलेल्या आंतरराष्ट्रीय दर्जाच्या शैक्षणिक अभ्यासक्रमाचा तुलनात्मक अभ्यासक्रम करुन विषयनिहाय उप समित्यांना मार्गदर्शन करणे.
२. आंतरराष्ट्रीय दर्जाच्या अभ्यासक्रमाद्वारे अपेक्षित फलनिष्पत्ती निश्चित करणे व उद्देश पूर्ण करण्यासाठी मार्गदर्शन करणे.
३. फ्रान्सिस जोसेफ, संस्थापक, एस.एल.एन. ग्लोबल नेटवर्क, मुंबई हे वरील समितीसाठी समन्वयक राहतील.

राज्य स्तरावर राज्य आंतरराष्ट्रीय अभ्यासक्रम सल्लागार समितीच्या मार्गदर्शनाखाली बालभारती व राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, पुणे यांनी तयार केलेली पाठ्यपुस्तके व महाराष्ट्र आंतरराष्ट्रीय शिक्षण मंडळाने तयार केलेली पाठ्यपुस्तके यांचा तुलनात्मक अभ्यास करुन महाराष्ट्र आंतरराष्ट्रीय शिक्षण मंडळाने निवडलेल्या ८१ शाळांमध्ये इ. १ ली ते ५ वी च्या वर्गात प्रवेश देण्यात आलेल्या विद्यार्थ्यांना आंतरराष्ट्रीय दर्जाचा सुधारित अभ्यासक्रम व पाठ्यपुस्तके उपलब्ध करुन दयावीत.

सदर सुधारित अभ्यासक्रम व अध्ययन साहित्य म्हणजेच पाठ्यपुस्तके शिक्षक हस्तपुस्तिका व पूरक अध्ययन साहित्य इ. शिक्षक क्षेत्रातील तज्ञांमार्फत तयार करुन घेण्यासाठी खालीलप्रमाणे “राज्यस्तरीय अभ्यासक्रम निर्मिती समिती” गठीत करण्यात यावी.

अ.क्र.	नाव	पदनाम
१	संचालक, राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद	अध्यक्ष
२	संचालक, पाठ्यपुस्तक मंडळ (बालभारती), पुणे	सदस्य
३	डॉ.चंद्रशेखर मुरुमकर, विषय समित्या, बालभारती अध्यक्ष प्रतिनिधी	सदस्य
४	श्री.विकास गरड, प्राचार्य (समन्वयक)	सदस्य
५	श्रीमती वर्षारानी भोपळे, वरीष्ठ अधिव्याख्याता, राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, पुणे	सदस्य
६	श्री.राजीव पाटोळे, समन्वयक विद्याविभाग, बालभारती, पुणे	सदस्य
७	श्रीमती मनिषा यादव, राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, पुणे	सदस्य सचिव

सदर अभ्यासक्रम समितीचे कार्य खालीलप्रमाणे राहतील.

- १) बालभारती व राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, पुणे यांनी तयार केलेला अभ्यासक्रम व महाराष्ट्र आंतरराष्ट्रीय शिक्षण मंडळास अभ्यासक्रम यांचा तुलनात्मक अभ्यास करुन आंतरराष्ट्रीय दर्जाचा सुधारित अभ्यासक्रम तयार करणे.
- २) महाराष्ट्र आंतरराष्ट्रीय शिक्षण मंडळाअंतर्गत सुरु करण्यात आलेल्या शाळांना केंद्र शासनाच्या राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण जाहीर होईल परंतु सुधारित आंतरराष्ट्रीय दर्जाच्या अभ्यासक्रमानुसार पाठ्यपुस्तके तयार करण्यास मार्गदर्शन करणे.
- ३) आंतरराष्ट्रीय दर्जाचा अभ्यासक्रम करुन दिल्यानंतर पाठ्यपुस्तक निर्मितीसाठी विषयनिहाय तज्ञ समितीचे गठन करणे,
- ४) शैक्षणिक वर्ष सुरु होण्यापूर्वी पाठ्यपुस्तके उपलब्ध होण्यासाठी आवश्यक ते नियोजन व संनियंत्रण करणे,
- ५) अभ्यासक्रमास राज्य शासनाची मान्यता घेणे
- ६) राज्य शासनाने वेळोवेळी दिलेल्या निर्देशाच्या अनुषंगाने उचित कार्यवाही करणे.

उपरोक्त समितीमधील अशासकीय सदस्यांना वित्त विभागाच्या दि. ३ मार्च, २०१० च्या शासन निर्णयामधील तरतुदीनुसार प्रवासभत्ता व दैनिकभत्ता देय राहिल. सदर खर्च बालभारतीच्या उत्पन्नातून भागविण्यास शासन मान्यता देत आहे.

९. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक २०२००३३०१२५४३२५९२१ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(वंदना कृष्णा)

अपर मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत :

- १) मा.राज्यपाल यांचे खाजगी सचिव
- २) मा.मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांचे प्रधान सचिव
- ३) मा.उप मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांचे सचिव
- ४) मा.मंत्री, शालेय शिक्षण यांचे खाजगी सचिव
- ५) मा.राज्यमंत्री, शालेय शिक्षण यांचे खाजगी सचिव
- ६) आयुक्त (शिक्षण), महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- ७) राज्य प्रकल्प संचालक, समग्र शिक्षा अभियान, चर्नी रोड, मुंबई
- ८) शिक्षण संचालक (प्राथमिक/माध्यमिक/उच्च माध्यमिक), महाराष्ट्र राज्य, पुणे
- ९) महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) १/२ महाराष्ट्र राज्य, मुंबई/ नागपूर
- १०) महालेखापाल (लेखा परीक्षा) १/२ महाराष्ट्र राज्य, मुंबई/ नागपूर
- ११) संचालक, महाराष्ट्र राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद (विद्या प्राधिकरण), पुणे.
- १२) सहसंचालक, लेखा व कोषागारे, संगणक कक्ष, नवीन प्रशासकीय भवन, मुंबई.
- १३) सर्व जिल्हा कोषागारे,
- १४) अवर सचिव/कक्ष अधिकारी (व्यय-५/अर्थ-८), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १५) अवर सचिव (अर्थसंकल्प), शालेय शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १६) समितीमधील सर्व सदस्य,
- १७) निवड नस्ती, एसडी-६.